

Er ref. KN2026/01172

Klimat-och näringslivsdepartementet

Dustin Siman

Energienheten

dustin.siman@regeringskansliet.se

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Vår ref. Johan Bruce

Remissyttrande från SKGS om promemorian Ersättning vid upplåtelse av mark i samband med elnätsutbyggnad

Sammanfattning

SKGS tackar för möjligheten att yttra sig om promemorian Ersättning vid upplåtelse av mark i samband med elnätsutbyggnad. SKGS ställer sig bakom Energiföretagens bedömning avseende hur effektiv en höjd schablonersättning är för att korta ledtiderna för elnät.

SKGS avråder från en höjd schablonersättning på följande grunder

- Det är oklart om en höjd schablonersättning verkligen leder till kortare ledtider för elnätsutbyggnad. Om en höjd schablonersättning inte leder till kortare ledtider kommer förslaget i stället att leda till höjda kostnader för elnätskunderna utan ökad kundnytta.
- En höjd schablonersättning för elnät innebär en särreglering för elledningar som riskerar att smitta av sig på andra områden.

SKGS stödjer utredningens slutsats att avvisa de mer genomgripande ersättningsmodellerna, det vill säga periodiserad ersättning, påslagstrappa och vinstfördelning.

SKGS yttrande

Ledtiderna för att bygga ut elnätet har kortats de senaste åren. Dock är ledtiderna fortfarande alldeles för långa för att stödja elektrifieringen av industrin och övriga samhället. De långa ledtiderna för elnät är ett av de främsta hindren för en elektrifiering av industrin i Sverige. SKGS anser att mer måste göras för att ledtiderna för att bygga elnät och välkomnar att alla åtgärder som kan minska ledtiderna för en utbyggnad av elnätet utreds.

SKGS delar Energiföretagens bedömning att utredningen inte visar att ersättningsnivån är en avgörande orsak till dagens långa ledtider. Ledtiderna bör framför allt kortas genom åtgärder som effektiviserar processerna för att få tillstånd och markåtkomst, och reformarbetet bör därför inriktas på de moment som faktiskt fördröjer elnätsutbyggnaden.

SKGS håller med Energiföretagen att eventuella brister kopplade till värderingsosäkerhet bör hanteras genom en översyn av normer och värderingsmetoder, inte genom ett särskilt tillägg för elledningar.

En höjd schablonersättning som inte leder till kortare ledtider kommer endast att medföra en kostnadsökning för kundkollektivet utan ökad kundnytta och riskerar därmed svensk industrin konkurrenskraft.

Förslaget leder till en särreglering för elledningar. Det saknas en tillräcklig motivering till varför elledningar ska särregleras jämfört med andra expropriationsliknande intrång. Förslaget medför en risk för smittoeffekter om en särskild ersättningsnivå införs för en viss typ av intrång. Särregleringen riskerar att skapa förväntningar om motsvarande påslag även vid andra intrång.

SKGS delar Energiföretagens slutsats att det är riktigt att avvisa periodiserad ersättning, påslagstrappa och vinstfördelning. Det är positivt att ersättningssystemet även fortsättningsvis bygger på expropriationsrättsliga principer, engångsersättning och förutsebara värderingsmetoder.

SKGS utgångspunkt

De i SKGS ingående branschorganisationerna; Skogsindustrierna, IKEM Innovations- och kemiindustrierna, Svemin och Jernkontoret samlar landets mest elintensiva företag. Företagen är globalt konkurrensutsatta och verksamheten utmärker sig genom långtgående förädling till högkvalitativa och specialiserade produkter. SKGS vill understryka vikten för våra företag av en säker elförsörjning med lågt klimatavtryck till konkurrenskraftiga kostnader som en förutsättning för fortsatt tillväxt och omställning.

Vår rapport Industrins elbehov till 2030 pekar på ett ökat elbehov på 70 TWh till 2030. En effektiv och stabil överföring av el till lägsta möjliga kostnad är därmed en helt avgörande förutsättning för den omställning som industrin står i begrepp att genomföra.

Stockholm 9 oktober 2026

Johan Bruce

Verksamhetsansvarig SKGS